

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР БОРАИ ҲИФЗИ ПИРЯХҲО

бо қарори Маҷлиси намояндагони
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 6 декабри соли 2023, [№ 1167](#)
қабул карда шуд
№ 448-рои Маҷлиси миллии
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 27 декабри соли 2023, [№ 448](#)
ҷонибдорӣ карда шуд

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ва ташкилии ҳифзи пирияхҳоро ҳамчун объектҳои муҳити зист ва манбаъҳои стратегии захираҳои об муайян менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- 1) **глятсиология** - илм дар бораи омӯзиши яхҳои табиӣ дар сатҳи замин, атмосфера, гидросфера, литосфера, реча, ташаккул ва инкишофи онҳо;
- 2) **захираҳои барф ва ях** - манбаъҳои оби ҳама намудҳои барф ва яхҳо дар сатҳи замин, литосфера ва гидросфера;
- 3) **криосфера** - қитъаи сатҳи замини дорои захираҳои об дар шакли саҳт ё аз ҳад хунук;
- 4) **кӯли пирияхӣ** - обанбори дар натиҷаи обшавии пириях ва (ё) қабатҳои барфӣ дар сатҳ ё қисми канории пириях бавучудода;
- 5) **қабати устувори барфӣ** - қабати барфи тамоми зимистон ё фосилаи на кам аз як моҳ маҳфузмонда;
- 6) **маҷмуи пирияхҳо** - маҷмуи шаклҳои релефи дорои пирияхҳо ва таҳшинҳои пирияхӣ;
- 7) **минтақаи санитарии ҳифзи пирияхҳо** - ҳудуди ҳамшафати пирияхҳо бо речаи махсуси муҳофизатии тибқи тартиби пешбиниамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраргардида;
- 8) **пириях** - ҳаҷми бузурги яхи табиӣ дар натиҷаи табдили боришоти саҳти атмосферӣ бавучудода;
- 9) **пирияхи набзӣ** - пирияхи дорои хусусияти дар натиҷаи лаҷжиши якдафъина ё мунтазам гузаштан аз ҳолати мувозина ба ҳолати ҷайримувозина;
- 10) **пирияхшиносӣ** - ҷузъи таркибии илми глятсиология дар бораи омӯзиши ташаккулёбӣ, таҷйирёбӣ, таркиб ва хосиятҳои физикии пирияхҳо;
- 11) **таркиби изотопии пириях** - маҷмуи унсурҳои ба ҳам монанди кимиёвии пирияхҳои дорои миқдор ва хосиятҳои физикии гуногун;
- 12) **Феҳристи давлатии пирияхҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон** - номгӯй, маълумоти тавсифӣ ва арзёбишуда оид ба ҳолат, андоза, шаклҳои релефӣ, мавзеи ҷуҷрофӣ, хусусиятҳои таркибӣ ва речавии пирияхҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;

13) **хати барфӣ** - хати муайянкунандаи сарҳади бартарии чуншавии боришоти саҳти атмосферӣ нисбат ба обшавию бухоршавии барф дар охири давраи коҳишёбии он;

14) **ҳавзаҳои пирахӣ** - ҳавзаҳои дар натиҷаи обшавии пирахҳо бавучудомада;

15) **ҳифзи пирахҳо** - маҷмуи талабот ва чорабиниҳо оид ба пешгирӣ ва рафъи таъсири манфии фаъолияти хоҷагидорӣ ба пирахҳо, аз ҷумла омӯзиши қонуниятҳои тақсимои боришот, қабати барф, ташаккулёбии тармаҳо, речай обухавосанҷии пирахҳо, манбаъҳои ташаккулёбии ҳавзаҳои обчамъшавӣ, нишондиҳандаҳои таъсири таҷйирёбии иқлим ба пирахҳо;

16) **яхбастигии бисёрсола** - қабати болоии қишри замини дорои ҳарорати манфии чинсҳои кӯҳӣ, хок ва набудани обшавии тақрорӣ.

Моддаи 2. Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҳифзи пирахҳо

Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҳифзи пирахҳо ба [Конститутсияи](#) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳукукии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Сиёсати давлатӣ оид ба ҳифзи пирахҳо

1. Сиёсати давлатӣ оид ба ҳифзи пирахҳо маҷмуи тадбирҳои ҳуқуқӣ, ташкилӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, илмӣ ва фарҳангӣ маърифатиро дар бар мегирад.

2. Сиёсати давлатӣ оид ба ҳифзи пирахҳо ба ҳифз ва нигоҳдории пирахҳо ҳамчун манбаъҳои стратегияи захираҳои об барои манфиатҳои аҳоли, соҳаҳои иқтисодиёт, таъмини тавозуни устувори экологӣ, нигоҳдории макони зисти намудҳои нодир ва зери хатари нобудшавӣ қарордоштаи олами наботот ва ҳайвонот равона карда шудааст.

Моддаи 4. Принципиҳои асосии ҳифзи пирахҳо

Ҳифзи пирахҳо ба принциpleriҳои асосии зерин асос меёбад:

1) афзалияти нигоҳ доштани системаҳои экологии ба пирахҳо алоқаманд, баинобатгирии аҳаммияти стратегияи пирахҳо;

2) ошкорбаёнӣ ва шаффофият;

3) мутаносибии манфиатҳои ҷомеа ва тадбирҳои пешгирикунандаи хатари эҳтимоли ба коҳишёбии пирахҳо;

4) ҳавасмандгардонии таҳқиқоти илмии пирахшиносӣ.

Моддаи 5. Ҳуқуқи моликият ба пирахҳо ва Фонди ҳифзи пирахҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Пирахҳо моликияти истисноии давлат мебошанд ва давлат ҳифзи онҳоро қарорат медиҳад.

2. Фонди ҳифзи пирахҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби маблаҷҳои созмонҳои байналмилалӣ, грантҳо ва маблаҷҳои дигар, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, ташаккул меёбад.

БОБИ 2. ТАНЗИМИ ДАВЛАТИИ ҲИФЗИ ПИРАХҲО

Моддаи 6. Вазифаҳои танзими давлатии ҳифзи пирахҳо

Вазифаҳои танзими давлатии ҳифзи пирахҳо аз инҳо иборат мебошанд:

- 1) ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти давлатӣ, муассисаҳои илмӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, субъектҳои хоҷагидор ва шахсони воқеӣ оид ба омӯзиш, мониторинг ва ҳифзи пирияхҳо;
- 2) ташкил ва таъмини фаъолияти шабакаи иттилоотии моҳворавӣ ва шабакаи давлатии мушоҳидавии пирияхҳо бо мақсади ҷамъоварии иттилооти дахлдор, омӯзишу таҳлили он, таъмини саҳеҳӣ ва пуррагии пешгӯиҳо ва арзёбии вазъи захираҳои барф, назорати раванди ташаккули баъдӣ ва инкишофи пирияхҳо;
- 3) омӯзиши пирияхҳои набзӣ ва кӯлҳои пирияхӣ бо мақсади муайян намудани вазъи онҳо;
- 4) таҳқиқи ҳавзаҳои пирияхӣ, қабатҳои барфӣ, аз ҷумла қабатҳои устувори онҳо, қитъаҳои азбайнрафтаи пирияхҳо ва хатҳои барфӣ;
- 5) ташкили корҳои экспедитсионӣ ва таҳқиқотӣ оид ба омӯзиши пирияхҳо ва захираҳои барф, фаромадани тармаҳо ва пешгирии обхезиҳо, инчунин речаи гидрологии обҳои пирияхӣ дар ҳавзаҳои обҷамъшавӣ ва кӯлҳои пирияхӣ;
- 6) тайёр намудан ва бозомӯзии мутахассисони соҳаи мониторинг ва ҳифзи пирияхҳо;
- 7) таъмини мақомоти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, бахши хусусӣ, инчунин аҳоли бо иттилоот дар бораи вазъи ҷорӣ ва дурнамои пирияхҳо.

Моддаи 7. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ҳифзи пирияхҳо

Ба салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ҳифзи пирияхҳо мансубанд:

- 1) пешбурди сиёсати давлатӣ оид ба ҳифзи пирияхҳо;
- 2) тасдиқи ҳуҷжатҳои банақшагирии стратегӣ оид ба ҳифзи пирияхҳо ва истифодаи захираҳои оби пирияхҳо;
- 3) таъсиси Фонди ҳифзи пирияхҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муайян намудани тартиби истифодаи он;
- 4) ҳамоҳангсозии фаъолияти вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, ташкилоту муассисаҳо, новобаста ба шакли моликият, оид ба ҳифзи пирияхҳо;
- 5) амалӣ намудани салоҳияти дигари пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 8. Ваколатҳои мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба ҳифзи пирияхҳо

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ҳифзи муҳити зист ва мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи танзими истифодаи захираҳои об мувофиқан мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба ҳифзи пирияхҳо ва мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба истифодаи захираҳои оби пирияхҳо мебошанд.
2. Ба ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ҳифзи муҳити зист дохил мешаванд:
 - 1) татбиқи сиёсати давлатӣ оид ба ҳифзи пирияхҳо;
 - 2) таҳия ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати тасдиқ пешниҳод намудани ҳуҷжатҳои банақшагирии стратегӣ оид ба ҳифзи пирияхҳо;

- 3) таҳия ва тасдиқи меъёрҳо, регламентҳои техникӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои меъёрӣ оид ба ҳифзи пирияхҳо, сифати об ва таркиби изотопии пирияхҳо;
- 4) мусоидат ба рушди шабакаҳои байналмилалӣ мушоҳидавии пирияхҳо, табодули байналмилалӣ иттилоот оид ба омӯзиш, мониторинг ва ҳифзи пирияхҳо;
- 5) пешгӯии эҳтимолияти фаромадани тарма ва обҳезӣ, омода намудани пешниҳодҳо чихати гузарондани чорабиниҳои пешгирикунандаи офатҳои табиӣ ва таъмини ҳифзи пирияхҳо;
- 6) ташкил ва таъмини фаъолияти шабакаи иттилоотии моҳвораӣ ва шабакаи давлатӣ мушоҳидавии пирияхҳо;
- 7) пешбурди Феҳристи давлатӣ пирияхҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, таҳияи низомӣ бақайдгирии пирияхҳо ва захираҳои оби онҳо;
- 8) амалисозии ҳамкориҳои байналмилалӣ ва таъмини иҷроӣ ухдадорӣ байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ҳифзи пирияхҳо;
- 9) амалӣ намудани ваколатҳои дигари пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон.

3. Ба ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи танзими истифодаи захираҳои об дохил мешаванд:

- 1) татбиқи сиёсати давлатӣ дар соҳаи истифодаи захираҳои оби аз пирияхҳо ҷоришаванда;
- 2) таҳия ва чихати тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳои банақшагирии стратегӣ оид ба истифодаи захираҳои оби аз пирияхҳо ҷоришаванда;
- 3) ташкил ва гузарондани баҳисобгирии давлатӣ истифодаи захираҳои оби аз пирияхҳо ҷоришаванда;
- 4) таҳия ва амалигардонии тадбирҳо оид ба пешгирии коҳишёбии захираҳои оби аз пирияхҳо ҷоришаванда;
- 5) амалисозии ҳамкориҳои байналмилалӣ оид ба истифодаи захираҳои оби аз пирияхҳо ҷоришаванда дар доираи ваколатҳои худ;
- 6) амалӣ намудани ваколатҳои дигари пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 9. Ваколатҳои мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот оид ба ҳифзи пирияхҳо

Ба ваколатҳои мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот оид ба ҳифзи пирияхҳо мансубанд:

- 1) иштирок дар татбиқи сиёсати давлатӣ оид ба ҳифзи пирияхҳо;
- 2) андешидани тадбирҳо чихати ҳифзи пирияхҳо дар маҳал, иштирок дар татбиқи ҳуҷҷатҳои банақшагирии стратегӣ оид ба ҳифзи пирияхҳо;
- 3) пешгирии фаъолияти худсаронаи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки сабаби расонидани таъсири манфӣ ба пириях ва барфтуҷаҳо мегардад;
- 4) амалӣ намудани ваколатҳои дигари пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 10. Фаъолият дар минтақаҳои ҷойгиршавии пирияхҳо

1. Дар минтақаҳои ҳифзи санитарии пирияхҳо ҷойгир намудани иншооти истехсолии хатарнок ва пешбурди фаъолияти хоҷагидорӣ, ки метавонад ба вазъи пирияхҳо таъсири номатлуб расонад, инчунин ҷойгир кардани маҳсулоти нафтӣ, партовҳои истехсолӣ ва истеъмоли, истифодаи моддаҳои кимиёвӣ, пеститсидҳо ва дигар моддаҳои зараровар манъ аст.
2. Пешбурди корҳои иқтишофи геологӣ, коркард ва истихроҷи маъданҳои фойданок, сохтмон ва ё истифодабарии иншооти зеризаминӣ дар минтақаҳои ҳифзи санитарии пирияхҳо тибқи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.
3. Сайёҳии экологӣ ва варзишию кӯҳгардӣ, кӯҳнавардӣ, чорабиниҳои ҳарбӣ, инчунин гузарондани таҳқиқоти илмӣ дар минтақаҳои ҳифзи санитарии пирияхҳо ва бевосита дар ҳудуди пирияхҳо вобаста ба фасли сол ва речаи махсуси дастрасӣ ба онҳо тибқи талаботи бехатарӣ ва ҳифзи муҳити зист, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян кардааст, амалӣ карда мешаванд.
4. Фаъолияти хоҷагидорӣ ва фаъолияти дигари ҳилофи Қонуни мазкур амалишаванда бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳдуд, боздошт ё қатъ карда мешавад.

Моддаи 11. Арзёбии таъсиррасонии фаъолияти хоҷагидорӣ ва фаъолияти дигари банақшагирифташаванда ба пирияхҳо

1. Арзёбии таъсиррасонии фаъолияти хоҷагидорӣ ва фаъолияти дигари банақшагирифташаванда ба пирияхҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешавад.
2. Гузарондани арзёбии таъсиррасонии фаъолияти хоҷагидорӣ ва фаъолияти дигари банақшагирифташаванда, ки метавонад ба вазъи пирияхҳо таъсири номатлуб расонад, ҳатмӣ мебошад.
3. Ҳуҷҷатҳои арзёбии таъсиррасонии фаъолияти хоҷагидорӣ ва фаъолияти дигар ба пирияхҳо ҳангоми таҳияи ҳуҷҷатҳои лоиҳавии фаъолияти банақшагирифташаванда омода ва барои ҳулоса ба экспертизаи давлатии экологӣ пешниҳод карда мешаванд.
4. Шахсони воқеӣ ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ҳуқуқ доранд бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар раванди арзёбии таъсиррасонии фаъолияти хоҷагидорӣ ва фаъолияти дигар ба пирияхҳо иштирок намоянд.

БОБИ 3. ТАҲҚИҚОТИ ИЛМӢ ВА МОНИТОРИНГИ ПИРИЯХҲО

Моддаи 12. Таҳқиқоти илмӣ пирияхҳо

1. Таҳқиқоти илмӣ пирияхҳо аз ҷониби муассисаҳои илмӣ таҳқиқотӣ амалӣ карда мешаванд.
2. Таҳқиқоти илмӣ пирияхҳо самтҳои зеринро дар бар мегирад:
 - 1) таҳқиқоти бунёдии илмӣ оид ба омӯзиши пирияхҳо, таҳия ва ҷорӣ намудани тамсилаҳои муносири таҳқиқоти пирияхҳо, аз ҷумла бо назардошти таъсири таҷйирёбии иқлим;

- 2) гузарондани корҳои илмию таҳқиқотӣ дар соҳаи пирахшиносӣ ва криосфера, аз ҷумла дар ҳамкорӣ бо муассисаҳои илмӣ минтақавӣ ва байналмилалӣ;
- 3) муайян намудани меъёрҳои илмию методии омӯзиши пирахҳо, инчунин ҳангоми татбиқи ин фаъолият дар шароити махсуси иқлимӣ;
- 4) амалӣ намудани фаъолият дар самтҳои дигари таҳқиқоти илмӣ тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 13. Мониторинги пирахҳо

1. Мониторинги пирахҳо тавассути гузарондани мушоҳидаҳои дарозмуҳлати маҷмӯӣ, омӯзиш, арзёбӣ ва пешгӯӣ кардани ҳолати табиӣи пирахҳо, таҳлили раванди таъсири номатлуби таҷйирёбии иқлим, таъсири дигари физикӣ, кимиёвӣ ва биологӣи дорои омилҳои табиӣ ва антропогенӣ ба пирахҳо, инчунин таъсири пирахҳо ба муҳити зист ва омода кардани иттилооти дахлдор дар ин хусус амалӣ карда мешавад.

2. Мониторинги пирахҳо самтҳои зеринро дар бар мегирад:

- 1) мушоҳидаи ҳолат ва қонуниятҳои тақсироти боришот, қабатҳои барф, ташаккули ва паҳншавии пирахҳо, нақши онҳо дар таҳаввули ва пешгӯии таҷйирёбии вазъи муҳити зист;
- 2) мушоҳидаи раванди таъсири омилҳои табиӣ, антропогенӣ ва таҷйирёбии иқлим ба маҷмӯи пирахҳо, аз ҷумла бо истифода аз технологияи рақамӣ, барномаҳо ва воситаҳои ҳисобкунӣ махсус;
- 3) истифодаи низомии мониторинги қайҳонӣи пирахҳо бо мақсади арзёбии қабатҳои барф, ҳаҷм ва обшавии онҳо;
- 4) мушоҳидаи ҳолати тармаҳои дар раванди обшавии пирахҳо ва яхбастагиҳои бисёрсола бавучудода.

Моддаи 14. Истифодаи натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ оид ба пирахшиносӣ ва мониторинги пирахҳо

Натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ оид ба пирахшиносӣ ва мониторинги пирахҳо бо мақсадҳои зерин истифода мешаванд:

- 1) таҳия ва татбиқи ҳуҷҷатҳои банақшагирии стратегӣ оид ба ҳифзи пирахҳо ва истифодаи захираҳои оби пирахҳо;
- 2) пешгӯии вазъи муҳити зист ва ташаккули захираҳои об;
- 3) таҳияи харитаҳои ғаврии барфтӯдаҳо, муайян намудани масоҳат ва сарҳади пирахҳо, пешгӯии лаҷжиши пирахҳои набзӣ ва фаромадани тармаҳо бо мақсади пешгирии оқибатҳои номатлуби офатҳои табиӣи марбут ба онҳо;
- 4) таҳия ва пешниҳоди тавсияҳо оид ба пешгирии таъсиррасонии антропогенӣ ба пирахҳо ва қабатҳои барф, инчунин таъсири номатлуби обшавии босуръати пирахҳо ва барфтӯдаҳо ба аҳоли, иқтисодиёт ва муҳити зист;
- 5) мақсадҳои дигари ба ҳифзи пирахҳо равонашуда тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 15. Шабакаи давлатии мушоҳидавии пирияхҳо

1. Шабакаи давлатии мушоҳидавии пирияхҳо маҷмуи нуқтаҳои доимӣ ва сайёр, аз ҷумла дидбонгоҳҳо, стансияҳо, расадхонаҳо ва озмоишгоҳҳо мебошанд, ки мушоҳидаи равандҳои ташаккул ва таҷйирёбии вазъи пирияхҳо, барфгӯдаҳо ва яхбастагиҳои бисёрсола, захираҳои об, омӯзиши хусусиятҳои ландшафтию иқлимӣ, яхбандӣ, гидрологӣ ва гидрометеорологӣ, инчунин баҳисобгирии сифати об, таркиби изотопӣ, ҳолати санитарии пириях ва барфгӯдахоро дар бар мегирад.

2. Фаъолияти шабакаи давлатии мушоҳидавии пирияхҳо барои гузарондани омӯзиш ва мониторинги онҳо ҷиҳати ҷамъоварӣ, таҳлил, коркард, омода намудани иттилоот ва ба мақомоти дахлдори давлатӣ пешниҳод намудани он равона карда мешавад.

3. Ташкили шабакаи давлатии мушоҳидавии пирияхҳо, аз ҷумла яхбастагиҳои бисёрсола, қатъ намудани фаъолият ё иваз намудани мавзеи ҷойгиронии онҳо бо тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

4. Шабакаи давлатии мушоҳидавии пирияхҳо қисми таркибии шабакаи давлатии мушоҳидавӣ дар соҳаи обуҳавошиносӣ мебошад.

5. Додани қитъаҳои замин барои ҷойгиронии нуқтаҳои шабакаи давлатии мушоҳидавии пирияхҳо бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

Моддаи 16. Махзани маълумот дар бораи омӯзиш ва мониторинги пирияхҳо

1. Махзани маълумот дар бораи омӯзиш ва мониторинги пирияхҳо маҷмуи маълумоти ҷамъоваришуда, батартибдаровардашуда, мукамалгардида ва ҳуҷҷатгузоришуда оид ба вазъи пирияхҳо мебошад.

2. Махзани маълумот дар бораи омӯзиш ва мониторинги пирияхҳо аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ҳифзи пирияхҳо ташкил карда мешавад.

3. Иттилоот аз махзани маълумот дар бораи омӯзиш ва мониторинги пирияхҳо тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад.

Моддаи 17. Пирияхҳои фаромарзии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Вазъи ҳуқуқи пирияхҳои фаромарзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, гузарондани корҳои таҳқиқотию илмӣ, мониторинг, арзёбӣ ва ҳифзи онҳо бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

БОБИ 4. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 18. Ҳамкории байналмилалӣ оид ба ҳифзи пирияхҳо

Ҳамкории байналмилалӣ оид ба ҳифзи пирияхҳо тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқи байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, амалӣ карда мешаванд.

Моддаи 19. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 20. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

ш. Душанбе,

аз 3 январи соли 2024, № 2026

Эмомалӣ Раҳмон